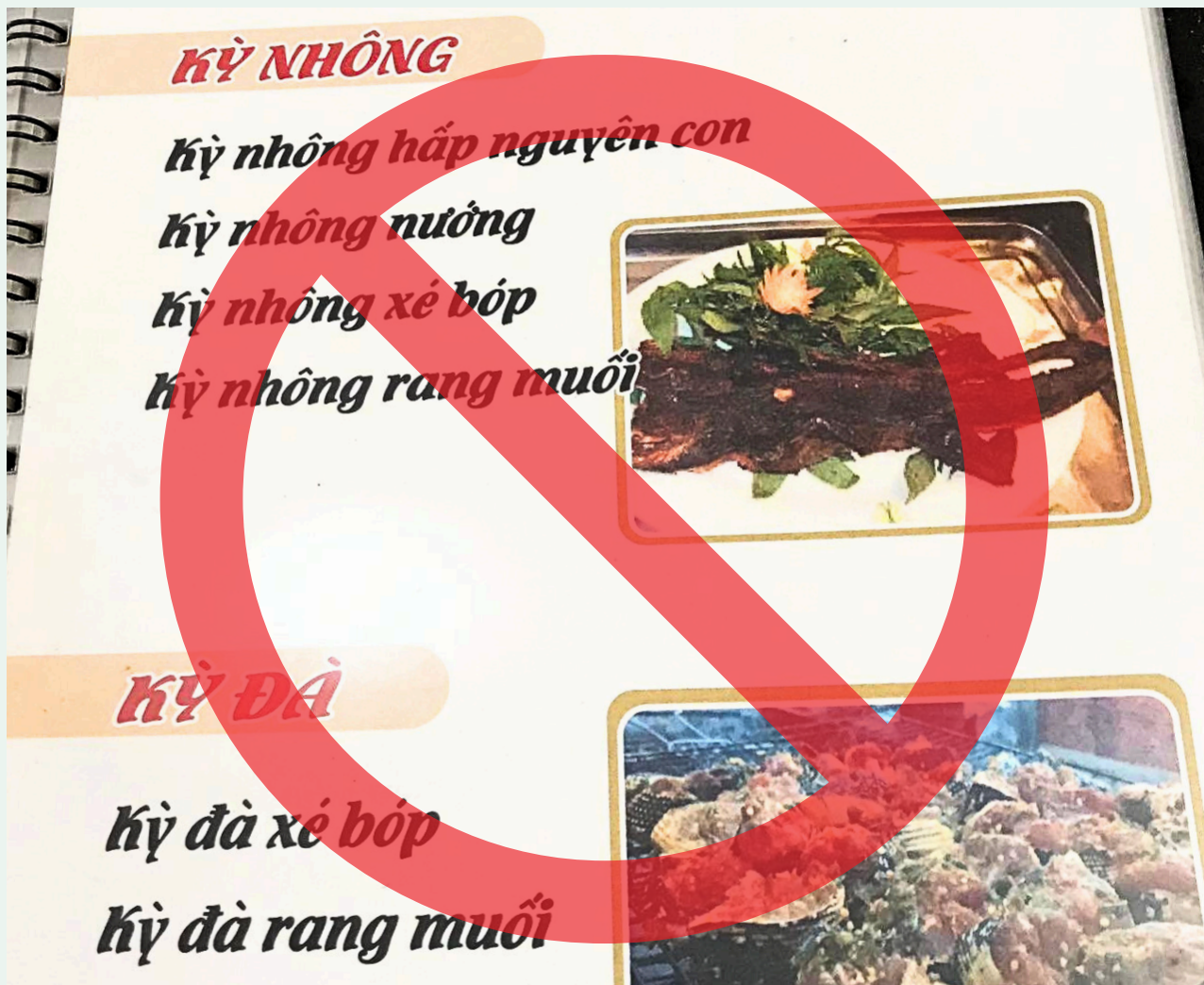

BÁO CÁO

Chiến dịch giảm thiểu vi phạm về động vật hoang dã tại các cơ sở kinh doanh trên địa bàn thành phố Đông Hà, tỉnh Quảng Trị

GIAI ĐOẠN 2022 - 2023

KẾT QUẢ SƠ LƯỢC

Thành phố Đông Hà (tỉnh Quảng Trị) là một trong những địa phương đã được Trung tâm Giáo dục Thiên nhiên (ENV) khảo sát trong chiến dịch giảm thiểu vi phạm về động vật hoang dã (ĐVHD) tại các cơ sở kinh doanh trên địa bàn các đô thị lớn ở Việt Nam giai đoạn từ tháng 3/2022 đến tháng 10/2023. Sau khảo sát, ENV đã chia sẻ kết quả đến Ủy ban nhân dân (UBND) thành phố Đông Hà và đề nghị cơ quan chức năng xử lý hiệu quả vi phạm về ĐVHD phát hiện tại các cơ sở kinh doanh trên địa bàn.

Qua khảo sát **188** cơ sở kinh doanh đáp ứng tiêu chí, ENV phát hiện **11,2%** các cơ sở có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD - thấp hơn đáng kể so với tỷ lệ **17,8%** được ghi nhận sau khảo sát của ENV tại địa phương này trong giai đoạn 2014-2015.

Kết quả khảo sát cũng cho thấy **14/21** cơ sở (**66,7%**) có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD được phát hiện trong đợt khảo sát lần 1 giai đoạn 2022-2023 là nhà hàng. Vi phạm phổ biến tại các nhà hàng này là hoạt động quảng cáo các món ăn chế biến từ ĐVHD như chim nước, rắn, lợn rừng và cây trên thực đơn.

Trong số **19** cơ sở có dấu hiệu vi phạm pháp luật về ĐVHD phát hiện trong đợt khảo sát lần 1 còn hoạt động (**02** cơ sở đã đóng cửa trong đợt khảo sát lần 3), ENV ghi nhận **16** cơ sở không còn vi phạm về ĐVHD sau khi các cơ quan chức năng thành phố Đông Hà vào cuộc xử lý. Như vậy, tỷ lệ xử lý thành công vi phạm về ĐVHD tại các cơ sở kinh doanh của các cơ quan chức năng thành phố Đông Hà đạt **84,2%** (*Vui lòng xem bảng dưới đây*).

Kết quả này không chỉ cao hơn so với kết quả ghi nhận được tại thành phố này trong khảo sát năm 2014-2015 (**75%**), mà còn đưa Đông Hà trở thành một trong những đô thị đạt kết quả cao nhất trong công tác xử lý vi phạm về ĐVHD tại các cơ sở kinh doanh trên địa bàn 07 đô thị được khảo sát trong giai đoạn tháng 3/2022 đến tháng 10/2023.

11,2%
Mức độ phổ biến của vi phạm về ĐVHD (Tỷ lệ vi phạm)

Định nghĩa: Tỷ lệ phần trăm số cơ sở có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD trên tổng số các cơ sở kinh doanh được khảo sát.

Kết quả: 21 cơ sở có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD trên tổng số 188 cơ sở kinh doanh được khảo sát.

84,2%
Hiệu quả công tác xử lý vi phạm về ĐVHD

Định nghĩa: Tỷ lệ phần trăm số cơ sở kinh doanh không còn vi phạm sau can thiệp của các cơ quan chức năng trên tổng số cơ sở kinh doanh bị phát hiện có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD còn hoạt động tại thời điểm khảo sát.

Kết quả: 16 cơ sở kinh doanh có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD đã được các cơ quan chức năng xử lý thành công. 02 cơ sở bị phát hiện có dấu hiệu vi phạm trong đợt khảo sát lần 1 không còn hoạt động trong các đợt khảo sát tiếp theo và do đó không được đưa vào đánh giá hiệu quả công tác xử lý vi phạm về ĐVHD của các cơ quan chức năng.

MỨC ĐỘ PHỔ BIẾN CỦA VI PHẠM VỀ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ TẠI CÁC CƠ SỞ KINH DOANH TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ ĐÔNG HÀ SO VỚI CÁC ĐỊA PHƯƠNG ĐƯỢC KHẢO SÁT CÙNG GIAI ĐOẠN

Mặc dù tỷ lệ cơ sở có dấu hiệu vi phạm pháp luật về ĐVHD được ghi nhận tại thành phố Đông Hà trong khảo sát giai đoạn này (**11,2%**) giảm so với giai đoạn năm 2014-2015 (17,8%), thành phố Đông Hà vẫn là địa phương có tỷ lệ vi phạm về ĐVHD cao thứ hai trong số các tỉnh/thành phố được khảo sát giai đoạn tháng 3/2022 đến tháng 10/2023, chỉ đứng sau thành phố Đồng Hới (**11,8%**). Tỷ lệ cơ sở có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD của thành phố Đông Hà cũng cao gần gấp đôi so với mức trung bình của tất cả các đô thị được khảo sát trong giai đoạn này (**5,9%**). Trong khi đó, tỷ lệ cơ sở có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD được ghi nhận tại Thành phố Hồ Chí Minh (**6,6%**) chỉ bằng một nửa so với thành phố Đông Hà dù có số cơ sở được khảo sát cao gấp 9 lần thành phố Đông Hà. Ngoài ra, tỷ lệ cơ sở có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD tại thành phố Đông Hà cũng cao hơn gấp đôi so với thành phố Tam Kỳ (**4,9%**) và thành phố Hà Nội (**4,8%**), đồng thời gấp gần 4 lần so với mức ghi nhận tại thành phố Huế (**3,2%**) (Biểu đồ 1).

Biểu đồ 1: Mức độ phổ biến của vi phạm về ĐVHD

Kết quả toàn quốc (Tháng 3/2022 – Tháng 10/2023)

Tổng số cơ sở được khảo sát tại tất cả các đô thị: **5.346**

Tổng số cơ sở có dấu hiệu vi phạm tại tất cả các đô thị được khảo sát: **316**

Trung bình tỷ lệ cơ sở có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD tại tất cả các đô thị được khảo sát: **5,9%**

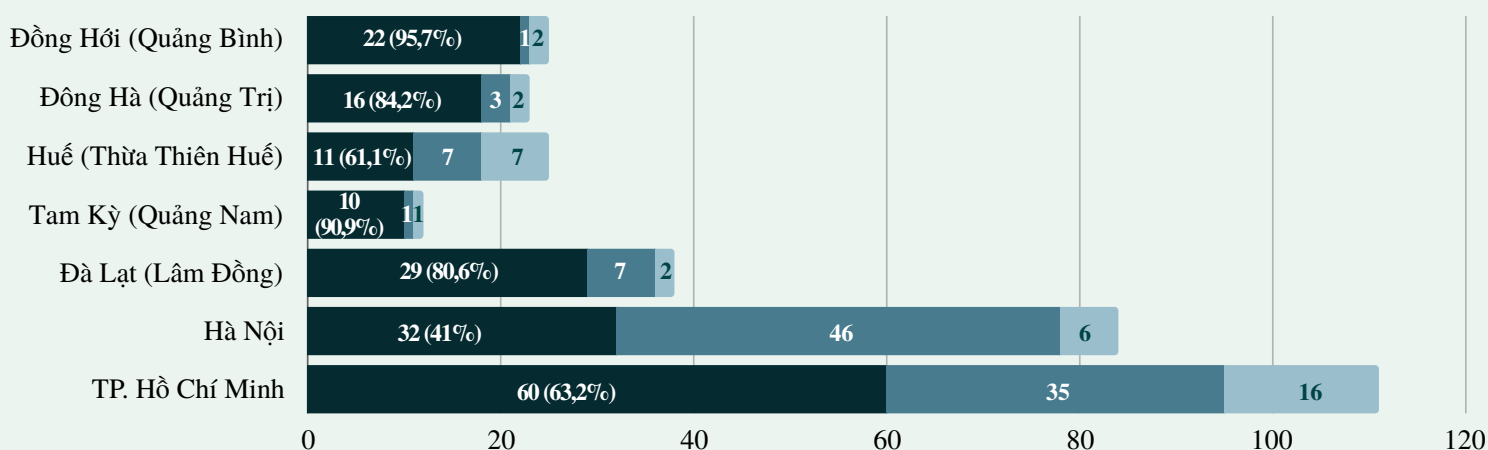
HIỆU QUẢ XỬ LÝ VI PHẠM VỀ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ TẠI CÁC CƠ SỞ KINH DOANH CỦA CƠ QUAN CHỨC NĂNG THÀNH PHỐ ĐÔNG HÀ SO VỚI NHỮNG ĐỊA PHƯƠNG ĐƯỢC KHẢO SÁT CÙNG GIAI ĐOẠN

Trong số **21** cơ sở kinh doanh có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD được phát hiện trong đợt khảo sát lần 1, ENV chỉ ghi nhận **03** cơ sở còn dấu hiệu vi phạm sau khi có sự vào cuộc của cơ quan chức năng thành phố Đông Hà. Như vậy, hiệu quả xử lý thành công vi phạm về ĐVHD tại các cơ sở kinh doanh của cơ quan chức năng địa phương đạt **84,2%**, vượt xa so với mức trung bình được ghi nhận tại các đô thị được khảo sát trong giai đoạn tháng 3/2022 đến tháng 10/2023 là **64,3%**. Nỗ lực của các cơ quan chức năng thành phố Đông Hà rất đáng được ghi nhận và là minh chứng cho thành công và hiệu quả của các cơ quan trong công tác thực thi pháp luật về ĐVHD. Kết quả này đã đưa thành phố Đông Hà trở thành địa phương đứng thứ ba trong công tác xử lý vi phạm về ĐVHD tại các cơ sở kinh doanh trong cùng thời kỳ, chỉ đứng sau thành phố Tam Kỳ (**90,9%**) và thành phố Đồng Hới (**95,7%**). Kết quả tại thành phố Đà Lạt xếp ngay sau thành phố Đông Hà, với tỷ lệ xử lý thành công vi phạm tại các cơ sở kinh doanh đạt **80,6%** (Biểu đồ 2).

Trong khi đó, Thành phố Hồ Chí Minh và thành phố Huế có tỷ lệ xử lý thành công vi phạm về ĐVHD tại các cơ sở kinh doanh lần lượt là **63,2%** và **61,1%** - thấp hơn khoảng 20% so với thành phố Đông Hà. Hà Nội là địa phương đạt hiệu quả thấp nhất trong số các đô thị được khảo sát trong giai đoạn này, với chỉ **41%** cơ sở kinh doanh tuân thủ pháp luật về ĐVHD sau khi có sự can thiệp của cơ quan chức năng, gần bằng một nửa tỷ lệ ghi nhận tại thành phố Đồng Hà (Biểu đồ 2).

Biểu đồ 2. Hiệu quả công tác xử lý vi phạm về ĐVHD

- Số cơ sở tuân thủ pháp luật sau can thiệp của cơ quan chức năng
- Số cơ sở vẫn còn dấu hiệu vi phạm về ĐVHD
- Số cơ sở đã đóng cửa

Kết quả chung tại các đô thị được khảo sát (Tháng 3/2022 – Tháng 10/2023)

Số cơ sở tuân thủ pháp luật sau can thiệp của cơ quan chức năng tại tất cả các đô thị được khảo sát: **180**

Số cơ sở vẫn còn dấu hiệu vi phạm về ĐVHD tại tất cả các đô thị được khảo sát: **100**

Trung bình tỷ lệ xử lý thành công vi phạm về ĐVHD tại tất cả các đô thị được khảo sát: **64,3%**

MỘT SỐ VẤN ĐỀ ĐÁNG LƯU Ý VÀ KHUYẾN NGHỊ CỦA ENV

Việc xử lý vi phạm về ĐVHD tại các cơ sở kinh doanh không chỉ đảm bảo thực thi pháp luật về ĐVHD mà còn góp phần giảm thiểu nhu cầu tiêu thụ ĐVHD bằng cách hạn chế hoạt động mua bán, tiêu thụ công khai các loài này. Chính vì vậy, ENV trân trọng ghi nhận nỗ lực của chính quyền và các cơ quan chức năng thành phố Đông Hà vì những kết quả tích cực trong công tác xử lý vi phạm về ĐVHD tại các cơ sở kinh doanh trên địa bàn trong giai đoạn 2022 - 2023.

Tuy nhiên, thành phố Đông Hà cũng ghi nhận tỷ lệ cơ sở kinh doanh có dấu hiệu vi phạm tương đối cao trong khảo sát giai đoạn tháng 3/2022 đến tháng 10/2023. Điều này đòi hỏi sự quan tâm đặc biệt của lãnh đạo chính quyền thành phố Đông Hà, không chỉ trong việc xử lý các vi phạm được ghi nhận, mà còn để đảm bảo các cơ sở kinh doanh không tái diễn vi phạm, từ đó sớm chấm dứt hoàn toàn hoạt động buôn bán ĐVHD trái phép diễn ra trên địa bàn thành phố.

Bên cạnh đó, nhà hàng chiếm **83%** (**156/188**) số cơ sở kinh doanh được khảo sát và **66,7%** (**14/21**) số cơ sở kinh doanh có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD tại thành phố Đông Hà. **Chỉ thị số 29/CT-TTg** ngày 23/7/2020 của Thủ tướng Chính phủ đã yêu cầu Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương chỉ đạo các cơ quan, đơn vị trên địa bàn tăng cường công tác quản lý, kiểm tra và thanh tra các cơ sở nuôi, kinh doanh ĐVHD về tuân thủ nguồn gốc hợp pháp và xử lý nghiêm các hành vi vi phạm. Theo đó, ENV cho rằng các cơ quan chức năng thành phố Đông Hà cần áp dụng những biện pháp xử lý nghiêm minh hơn đối với các vi phạm về ĐVHD tại các nhà hàng cũng như các cơ sở kinh doanh khác, đồng thời ngăn chặn sự tái diễn của hoạt động này.

Trong quá trình khảo sát, ENV cũng ghi nhận **4/10** hiệu thuốc đông y được khảo sát trong đợt 1 có dấu hiệu vi phạm pháp luật về ĐVHD, chủ yếu là hoạt động buôn bán mật gấu, túi mật gấu và cao rùa – sản phẩm của các loài nguy cấp, quý, hiếm được bảo vệ theo quy định của pháp luật Việt Nam. Trong bối cảnh việc xử lý vi phạm về ĐVHD tại các cơ sở kinh doanh y dược cổ truyền khá khó khăn, ENV cho rằng các cơ quan chức năng nên triển khai nhiều đợt tập huấn nhằm nâng cao nhận thức pháp luật về ĐVHD cho chủ cơ sở cũng như tuyên truyền các hậu quả pháp lý của hành vi buôn bán trái phép ĐVHD.

ENV hy vọng chính quyền và cơ quan chức năng thành phố Đông Hà tiếp tục kiên quyết xử lý vi phạm về ĐVHD tại các cơ sở kinh doanh để dần loại bỏ loại vi phạm này trên địa bàn thành phố. Dưới đây là một số đề xuất của ENV để thành phố Đông Hà đạt được mục tiêu này:

1 Tăng cường công tác tuyên truyền, nâng cao nhận thức người dân thông qua phương tiện thông tin đại chúng và các kênh truyền thông phổ biến khác nhằm giảm thiểu nhu cầu tiêu thụ ĐVHD.

2 Thường xuyên kiểm tra, giám sát các cơ sở kinh doanh trên địa bàn thành phố, đặc biệt là nhà hàng và hiệu thuốc đông y nhằm đảm bảo những cơ sở kinh doanh này tuân thủ pháp luật. Thêm vào đó, cơ quan chức năng cần phải xác định một số cơ sở đông y có hành vi vi phạm để tiến hành bắt giữ, truy tố đối với các vi phạm có liên quan, từ đó tạo sự răn đe đối với các cơ sở kinh doanh khác.

3 Nâng cao ý thức và trách nhiệm quản lý của chính quyền địa phương như UBND phường để đảm bảo những cơ quan này chủ động trong công tác quản lý và xử lý vi phạm về ĐVHD tại các cơ sở kinh doanh trên địa bàn.

PHỤ LỤC: TỔNG QUAN CHIẾN DỊCH GIẢM THIỂU VI PHẠM VỀ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ TẠI CÁC CƠ SỞ KINH DOANH

Năm 2013, ENV đã phát triển và bắt đầu thực hiện chương trình đánh giá mức độ phổ biến của các vi phạm về ĐVHD tại các cơ sở kinh doanh trên địa bàn các đô thị lớn của Việt Nam cũng như đánh giá hiệu quả xử lý vi phạm của các cơ quan chức năng.

Đến nay, các chương trình khảo sát đã được thực hiện tại hơn 40 đô thị trên địa bàn 13 tỉnh/thành phố trên cả nước, bao gồm Hà Nội, Thành phố Hồ Chí Minh, Hải Phòng, Lâm Đồng, Quảng Bình, Quảng Trị, Thừa Thiên Huế, Nghệ An, Cần Thơ, Khánh Hòa, Bà Rịa Vũng Tàu, Quảng Nam, Đà Nẵng với tổng số 23.671 cơ sở kinh doanh được khảo sát.

Sau mỗi đợt khảo sát, ENV thông báo kết quả tới Ủy ban nhân dân quận, thành phố và đề nghị các cơ quan này xem xét xử lý các cơ sở có dấu hiệu vi phạm. Sau khoảng thời gian từ 60-90 ngày, ENV sẽ tiến hành khảo sát lần tiếp theo đối với các cơ sở đã phát hiện dấu hiệu vi phạm trước đó.

Trong quá trình này, ENV chỉ tiến hành khảo sát những cơ sở kinh doanh đáp ứng các tiêu chí nhất định. Các cơ sở kinh doanh bao gồm: nhà hàng, quán bar (bao gồm quán karaoke và cửa hàng rượu), hiệu thuốc y học cổ truyền, cửa hàng sinh vật cảnh, khách sạn và chợ. Khảo sát chỉ ghi nhận những dấu hiệu vi phạm quan sát được, bao gồm quảng cáo và buôn bán ĐVHD hoặc các sản phẩm từ ĐVHD, nuôi nhốt, tàng trữ ĐVHD. Quảng cáo bằng lời nói về ĐVHD không bị coi là vi phạm.

Tất cả các trường hợp vi phạm đều được cập nhật trên “**Hệ thống dữ liệu vi phạm về ĐVHD**” của ENV. Hệ thống này lưu giữ thông tin của tất cả các vụ việc được ENV ghi nhận với đầy đủ, chi tiết những hoạt động đã được thực hiện để xử lý từng vụ việc, bao gồm kết quả xử lý của các cơ quan chức năng và quá trình giám sát độc lập của ENV.

Báo cáo về hiệu quả của công tác giảm thiểu vi phạm về ĐVHD tại các cơ sở kinh doanh trên địa bàn trong tương quan so sánh với các địa phương khác sẽ được chia sẻ với lãnh đạo chính quyền địa phương. Đây cũng là một phần của chiến dịch chung nhằm xóa bỏ tình trạng buôn bán ĐVHD trái phép trên cả nước.

Đánh giá được thực hiện dựa trên **hai** tiêu chí:

- **Mức độ phổ biến của vi phạm về ĐVHD:** Số cơ sở kinh doanh có dấu hiệu vi phạm pháp luật về ĐVHD trên tổng số cơ sở kinh doanh được khảo sát.
- **Hiệu quả công tác xử lý vi phạm về ĐVHD:** Số cơ sở kinh doanh có dấu hiệu vi phạm về ĐVHD trong đợt khảo sát lần 1 nhưng đã không còn vi phạm sau khi có sự can thiệp của các cơ quan chức năng.

TRUNG TÂM GIÁO DỤC THIÊN NHIÊN

Được thành lập năm 2000, Trung tâm Giáo dục Thiên nhiên (ENV) là một trong những tổ chức đầu tiên tại Việt Nam chuyên sâu về lĩnh vực bảo tồn thiên nhiên và bảo vệ môi trường. ENV đấu tranh ngăn chặn tình trạng buôn bán trái phép ĐVHD và hướng tới mục tiêu nâng cao nhận thức của cộng đồng về sự cần thiết phải bảo vệ thiên nhiên và các loài ĐVHD. Bằng các chiến lược mang tính sáng tạo và đổi mới, ENV mong muốn từng bước thay đổi thái độ và hành vi của cộng đồng, giảm thiểu nhu cầu tiêu thụ các sản phẩm từ ĐVHD. Bên cạnh đó, ENV cũng phối hợp chặt chẽ với các cơ quan chức năng nhằm tăng cường thể chế, chính sách và trực tiếp hỗ trợ các nỗ lực thực thi pháp luật trong công cuộc bảo vệ các loài ĐVHD đang bị đe dọa tại Việt Nam, trong khu vực và trên toàn thế giới.

LĨNH VỰC HOẠT ĐỘNG CỦA ENV

Từ năm 2007, ENV tập trung vào ba lĩnh vực trọng tâm mang tính chiến lược nhằm ngăn chặn hoạt động buôn bán ĐVHD trái phép bao gồm:

- Hỗ trợ đóng góp ý kiến để tăng cường thể chế, khắc phục các lỗ hổng pháp luật, phát triển các chính sách hiệu quả và thúc đẩy quá trình ra quyết định có liên quan tới vấn đề bảo vệ ĐVHD.
- Hỗ trợ tăng cường thực thi pháp luật thông qua cung cấp thông tin và khuyến khích sự tham gia tích cực của cộng đồng cùng chung tay ngăn chặn tình trạng buôn bán ĐVHD trái phép.
- Giảm thiểu nhu cầu tiêu thụ các sản phẩm từ ĐVHD thông qua các chiến dịch dài hạn nhằm thay đổi thái độ và hành vi của cộng đồng.

TRUNG TÂM GIÁO DỤC THIÊN NHIÊN

Địa chỉ: Phòng 1701 (Tầng 17), tòa nhà 17T5, Hoàng Đạo Thúy, Thanh Xuân, Hà Nội

Điện thoại: 024 6281 5424

Fax: 024 6281 5423

Email: hotline.env@gmail.com

Website: www.thiennhien.org

